

«Затверджую»
Ректор Сумського НАУ
Володимир ЛАДИКА
« 20 23 р.

Звіт
про результати діяльності головного фахівця з питань
внутрішнього аудиту
Сумського національного аграрного університету
за 2023 рік

На підставі ухваленого рішення вченої ради Сумського НАУ (протокол від 31.01.2023 № 11) з 01.02.2023 відбулася ліквідація Відділу внутрішнього аудиту. До штатного розпису університету була введена посада головного фахівця з питань внутрішнього аудиту, який відповідно до посадової інструкції та Положення про головного фахівця з питань внутрішнього аудиту Сумського НАУ, безпосередньо, підпорядковується ректору університету.

Головна мета (місія) діяльності головного фахівця з питань внутрішнього аудиту (надалі – Головний фахівець) полягає у тому, щоб сприяти Сумському національному аграрному університету у досягненні визначених цілей шляхом здійснення внутрішніх аудитів (із застосуванням систематичного, послідовного та ризик-орієнтованого підходу до оцінки об'єкта внутрішнього аудиту) та надавати ректору Сумського національного аграрного університету незалежні і об'єктивні висновки та рекомендації, які допомагають у:

- підвищенні ефективності та результативності системи внутрішнього контролю, у тому числі процесів управління ризиками, удосконаленні системи управління;
- поліпшенні політик і процедур, які забезпечують запобігання фактам незаконного, неефективного та нерезультативного використання фінансових та матеріальних ресурсів, виникненню помилок чи інших недоліків у діяльності Сумського національного аграрного університету;
- посиленні підзвітності та підвищенні ефективності діяльності Сумського національного аграрного університету;
- розвитку доброчесності через поступовий розвиток культури етичної поведінки, заснованої на дотриманні етичних цінностей.

Діяльність Головного фахівця протягом 2023 року відбувалася відповідно до вимог нормативно-правових актів з питань внутрішнього аудиту та з урахуванням змін, які відбулися у законодавстві України в умовах введення воєнного стану за наступними напрямками:

1). Здійснення внутрішніх аудитів оцінки діяльності установи щодо ефективності функціонування системи внутрішнього контролю, ступеня виконання і досягнення цілей, визначених у стратегічних та річних планах, ефективності планування і виконання бюджетних програм та результатів їх виконання, якості надання адміністративних послуг та виконання контрольних-наглядових функцій, завдань, визначених актами законодавства, а також ризиків, які негативно впливають на виконання функцій і завдань установи (*аудит ефективності*).

2). Здійснення внутрішніх аудитів щодо оцінки діяльності установи у частині законності та достовірності фінансової і бюджетної звітності, правильності ведення бухгалтерського обліку (*фінансовий аудит*).

3). Здійснення внутрішніх аудитів щодо оцінки діяльності установи у частині дотримання актів законодавства, планів, процедур, контрактів з питань стану збереження активів, інформації та управління державним майном (*аудит відповідності*).

Відповідно до Плану діяльності з внутрішнього аудиту на 2023-2025 роки Сумського національного аграрного університету - (далі – Університет), затвердженого ректором Сумського НАУ 24.02.2023, у звітному періоді Головним фахівцем було проведено 6 - внутрішніх аудитів, з них: запланованих на 2023 рік – 4 перевірки (100 % виконання Плану діяльності з внутрішнього аудиту на 2023 рік), позапланових перевірок – 2, контрольних аудиторських перевірок та моніторинрів впровадження аудиторських рекомендацій, наданих за результатами внутрішнього аудиту – 8.

Об'єкти проведення внутрішнього аудиту:

- 1). Проведення внутрішньої аудиторської перевірки у ВСП «Маловисторопський фаховий коледж ім.П.С.Рибалка Сумського НАУ» - **позаплановий фінансовий аудит та аудит ефективності**
- 2). Проведення внутрішньої аудиторської перевірки організації використання проектно-кошторисної документації Сумського НАУ та його ВСП – **плановий аудит відповідності**
- 3). Проведення внутрішньої аудиторської перевірки стипендіального забезпечення Сумського НАУ та його ВСП – **плановий фінансовий аудит**
- 4). Проведення внутрішньої аудиторської перевірки виконання наукового навантаження та підготовки кадрів вищої кваліфікації у Сумському НАУ- **плановий аудит ефективності**

5). Проведення внутрішньої аудиторської перевірки організації претензійно-позовної роботи щодо погашення дебіторської і кредиторської заборгованості та стану розрахунків за житлово-комунальні послуги у ВСП “Роменський фаховий коледж Сумського НАУ”- **позаплановий аудит відповідності**

б). Проведення внутрішньої аудиторської перевірки дозвільної документації та організації теплозабезпечення Сумського НАУ та його ВСП – **плановий аудит відповідності**

За результатами проведених аудитів у 2023 році складено 6 аудиторських звітів та надано рекомендації керівникам структурних та відокремлених структурних підрозділів щодо усунення виявлених порушень та недоліків. Затверджені наказами ректора Сумського НАУ та доведені до відома та виконання Плани заходів щодо усунення порушень та недоліків за результатами проведених аудитів із визначенням відповідальних осіб та термінів їх виконання. Всі рекомендації прийняті відповідальними посадовими особами до відома та виконання у визначені терміни.

Протягом 2023 року складено 8 аудиторських довідок за результатами контрольних аудиторських перевірок та моніторингів впровадження аудиторських рекомендацій.

За результатами внутрішнього аудиту у 2023 році виявлено 45 нефінансових порушень. Фінансові порушення відсутні.

Протягом 2023 року за результатами внутрішніх аудитів надані рекомендації керівникам структурних та відокремлених структурних підрозділів щодо:

1) Приведення у відповідність до вимог чинного законодавства України установчих документів та нормативно-правових актів, що регламентують:

- організацію бухгалтерського обліку та складання фінансової звітності;
- стипендіального забезпечення.

2). Відповідно до чинних нормативно-правових актів надані рекомендації для покращення організації та порядку:

- системи бухгалтерського обліку та фінансової звітності відповідно до вимог Закону України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» від 16.07.1999 № 996-XIV;

- використання нерухомого майна, запасів, необоротних матеріальних активів, що належать до державної власності;
- надання платних освітніх послуг та додаткових платних послуг;
- використання проектно-кошторисної документації;
- підготовки кадрів вищої кваліфікації;
- претензійно-позовної роботи;
- дозвільної документації та організації теплозабезпечення.

За результатами аудиторських перевірок протягом 2023 року притягнення до дисциплінарної відповідальності посадових осіб університету та відокремлених структурних підрозділів не відбувалося.

Протягом 2023 року внутрішні аудити здійснювалися членами аудиторських груп безпосередньо в закладі вищої освіти, або дистанційно (камерально) за наявності відповідних організаційних та технічних умов (в режимі реального часу через інтернет, тобто без виїзду до суб'єкта внутрішнього аудиту, на підставі інформації, наданої ним дистанційно, або отриманої з відкритих джерел (ресурсів)).

У звітному році Головним фахівцем здійснені заходи з іншої діяльності у сфері внутрішнього аудиту, а саме: на виконання вимог Стандартів внутрішнього аудиту, затверджених наказом Міністерства фінансів України від 04.10.2011 № 1247 (зі змінами), Порядку здійснення внутрішнього аудиту, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 28.09.2011 № 1011, з урахуванням рекомендацій Міністерства фінансів України, методичних посібників Міністерства фінансів України та вимог інших нормативно-правових актів, що регулюють діяльність у сфері державного фінансового контролю, приведена до актуального стану та у відповідність до змін у законодавстві України нормативна база з внутрішнього аудиту Сумського НАУ, а саме:

- Розроблене та затверджене наказом ректора Сумського НАУ Положення про головного фахівця з питань внутрішнього аудиту з урахуванням його кола завдань та обов'язків (наказ ректора Сумського НАУ від 31.01.2023 № 47-К);
- Розроблена та підписана Декларація внутрішнього аудиту Сумського НАУ між ректором університету та Головним фахівцем від 01.02.2023;
- Розроблена та затверджена наказом ректора Сумського НАУ нова редакція Порядку здійснення внутрішнього аудиту в Сумському національному аграрному університеті (наказ ректора Сумського НАУ від 06.02.2023 № 56-К);
- Розроблена та затверджена наказом ректора Сумського НАУ нова редакція Порядку оцінки та підвищення якості внутрішнього аудиту в Сумському національному аграрному університеті (наказ ректора Сумського НАУ від 06.02.2023 № 57-К);
- Підготовлена та затверджена ректором Сумського НАУ Програма забезпечення та підвищення якості внутрішнього аудиту в Сумському НАУ на 2023 рік;

- Підготовлений проект Програми забезпечення та підвищення якості внутрішнього аудиту в Сумському НАУ на 2024 рік (орієнтовна дата затвердження I квартал 2024 року);
- Розроблена та затверджена наказом ректора Сумського НАУ посадова інструкція головного фахівця з питань внутрішнього аудиту (наказ ректора Сумського НАУ від 01.02.2023 № 135/вк/тр);
- Формалізований та задокументований простір внутрішнього аудиту Сумського НАУ за 2023 роки шляхом створення бази даних щодо проведених аудиторських перевірок, їх планування та результативності в форматі **Excel**.

Головним фахівцем постійно удосконалюються форми і методи досліджень. При виборі теми дослідження враховувались ризики в діяльності суб'єктів аудиту та пропозиції профільних проректорів вищого навчального закладу з урахуванням ймовірних ризиків у сфері наукової, навчальної, виробничої, фінансової, економічної роботи тощо.

Протягом звітного періоду у визначені терміни наказами ректора Сумського НАУ Головним фахівцем здійснювалися моніторинги врахування рекомендацій за результатами проведених внутрішніх аудитів відповідно до вимог Порядку здійснення внутрішнього аудиту в Сумському національному аграрному університеті, затвердженого наказом ректора Сумського НАУ від 06.02.2023 № 56-К.

На виконання вимог Стандартів внутрішнього аудиту, затверджених наказом Міністерства фінансів України від 04.10.2011 № 1247 (зі змінами) проведена внутрішня оцінка якості діяльності внутрішнього аудиту в Сумському національному аграрному університеті за результатами якої Головним фахівцем була сформована анкета для проведення самооцінки.

Аудиторські дослідження членами аудиторської групи протягом 2023 року проводилися на належному професійному рівні. При проведенні аудиторського дослідження керівник групи спрямовував і координував діяльність усіх членів аудиторської групи. Члени аудиторської групи забезпечували об'єктивність висновків в офіційній документації, а керівник аудиторської групи – загальну кількість результатів роботи аудиторської групи. Під час проведення внутрішніх аудитів члени аудиторської групи дотримувалися вимог Стандартів, Кодексу етики, іншого законодавства та вимог внутрішніх документів з питань проведення внутрішнього аудиту.

Протягом 2023 року порушення встановлених термінів проведення внутрішніх аудитів відсутні. Оформлення результатів перевірок, надання рекомендацій та пропозицій відбувалося вчасно у терміни, визначені

програмами проведення аудиторських перевірок та наказами ректора Сумського НАУ.

За результатами проведеного моніторингу анкет для опитування установ-об'єктів аудиту за 2023 рік визначено, що внутрішній аудит був організований Головним фахівцем якісно, корисність наданих рекомендацій за результатами проведеного аудиту достатня.

У зв'язку із виявленими порушеннями та недоліками за результатами внутрішніх аудиторських перевірок структурних та відокремлених структурних підрозділів за 2023 рік, з метою посилення внутрішнього контролю та запобігання порушень та недоліків у подальшій діяльності та підвищення ефективності конструктивної співпраці Головного фахівця з керівниками структурних та відокремлених структурних підрозділів Сумського НАУ, надавалися роз'яснення та проводилися консультування.

Функція внутрішнього аудиту забезпечує виявлення наявних порушень, недоліків та проблемних питань у діяльності структурних та відокремлених структурних підрозділів та, як наслідок, забезпечує рівень гарантій їх відсутності. В той же час, вбачаються достатні резерви для подальшого розвитку функції внутрішнього аудиту в Сумському НАУ.

Відповідно до вимог Стандартів внутрішнього аудиту Головним фахівцем протягом 2023 року забезпечено:

- вивчення законодавчої бази та змін до неї;
- належне здійснення аудиторських досліджень;
- надання за результатами внутрішнього аудиту рекомендацій, що мають конкретний та конструктивний характер, пропозицій з удосконалення аспектів діяльності об'єктів аудиторських досліджень;
- належний рівень відстеження результатів впровадження аудиторських рекомендацій щодо реалізації та усунення виявлених порушень і недоліків;
- забезпечення постійного моніторингу, періодичного аналізу та оцінки діяльності з внутрішнього аудиту.

Головним фахівцем постійно здійснюється аналіз нормативних та розпорядчих документів Університету з питань внутрішнього аудиту з метою їх актуалізації, доповнення чи розроблення нових. Забезпечується вивчення законодавчої бази та ознайомлення зі змінами до нормативно-правових актів, які стосуються проведення внутрішніх аудитів, підвищується кваліфікація шляхом самоосвіти.

За результатами внутрішньої оцінки якості сформовані заходи, спрямовані на вдосконалення системи внутрішнього контролю та діяльності з внутрішнього аудиту на 2024 рік, основними з яких є:

- підвищення якості проведення внутрішніх аудитів;
- підвищення рівня результативності рекомендацій, що надаються за результатами проведених внутрішніх аудитів;
- покращення планування діяльності з внутрішнього аудиту на 2024-2025 рр.
- підвищення кваліфікації Головного фахівця;
- проведення консультативних нарад із керівниками структурних та відокремлених структурних підрозділів за результатами проведених аудиторських перевірок;
- здійснення моніторингу впровадження рекомендацій, наданих за результатами аудиторських перевірок;
- оптимізація процесу здійснення моніторингу впровадження рекомендацій;
- якість викладення інформації, інформативність аудиторських звітів.

**Головний фахівець з питань
внутрішнього аудиту**

Людмила СЕМЕНЕЦЬ